

no identične crkvene kupole, još monumentalnije usled te međuoblačne udaljenosti, a još dalje – usamljeni toranj, toliko visok da mu se vrh gubio u mrkom kumulusu. Sišlo se do saonica na koje je Vasilij natovarior prtljag, se zavuklo se pod pokrivač i kožu irvasa. Ah, još jednu se stvar ugledalo u visinama – jednu, i drugu, i treću – se okrenulo se na sedištu i zagledalo u klasicističko krilo stanice, ovenčano velikim spomenikom Nikolaja grofa Muravjova-Amurskog – i četvrtu, i petu. Na drvenim jarbolima od po deset aršina, nalik kopljima sa nekakvim avetinjskim zastavama, visili su, svuda unaokolo – iznad stanice, iznad trga, iznad grada – sasušeni leševi. Oklembesena tela crnokosih muškaraca, obešenih o ruke, izvijena unazad nalik krilima, okićena, pritom, funtama koštanih i železnih amajlija, trakama, resama, lancima, a uz to naga, toliko naga da su do kostiju rasporena i izložena javnim pogledima. Led ih je rezao u monumentalne poze, oni ne vise – izgledaju kao da stoje na kocima, paganski Simeoni Stolpnici. Se streslo se. A iz dubine grada, iz srca metropole, iz belobojnih kovitlaca, uporno dopire potmula tutnjava, blago mamutovsko pulsiranje. Zateglo se šal još više i natuklo kapu još niže. Ovako se, dakle, posetiocima predstavljao Irkutsk.

Kuda biste, milostivi gospodine, pita Kljačko okrećući se sa kočijaševog sedišta i osvrćući se preko ramena dok mu se suza prljavog sivila preliva sa tkanine izandalog šinjela na bradatu njušku ispod krznene kape, sa njih se pak na Kljačkove kragne i rukave prelivaju potoci rumenila, beline i crnila. Kuda? Jezikom se opipava desni. A znate li vi, dobri čoveče, kakav hotel ili svratište, kakav pansion u kojem sobe izdaju po humanim cenama, a da nije previše gnusan? Na šta Kljačko široko kezi zube, dotad skrivene u razbarušenoj bradi, pokazujući da je *identico* krezav kao Vasilij. Familija! Krv slabih zuba i oštrog jezika! Jer, samo što je bio zamahnuo bičem i povukao uzde, a saonice krenule i zazvonili teški praporci zaprege, Kljačko je već počeo da melje bez prestanka: Imali ste sreće, milostivi gospodine, što ste naišli na čoveka koji poznaje grad ko sopstvene gaće, to jest do poslednje rupe, a pošto je dobroga srca, neće vas u kakvu razbojničku jazbinu odvesti,